

**BESCHIKKING VAN
GEDEPUTEERDE STATEN VAN NOORD-BRABANT**

ons kenmerk
Z/182658-337552

Op de op 14 september 2022 ontvangen aanvraag van ABG-organisatie om een ontheffing krachtens artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming voor het isoleren van het gemeentehuis aan het Raadhuisplein 1, 5121 JX te Rijen, in de gemeente Gilze en Rijen.

plaats / datum
's-Hertogenbosch,
3 oktober 2023

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
namens deze,

De heer H. Janssen
Clustermanager

BESLUIT

Onderwerp

Op 14 september 2022 hebben wij van ABG-organisatie een aanvraag ontvangen voor een ontheffing van de Wet natuurbescherming voor het overtreden van verboden ten aanzien van beschermde soorten, dit als gevolg van het isoleren van het gemeentehuis aan het Raadhuisplein 1, 5121 JX te Rijen, in de gemeente Gilze en Rijen.

Besluit

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant besluiten, gelet op de overwegingen die zijn opgenomen in deze ontheffing,

- I. aan de ABG-organisatie, Willibrordplein 1, 5131 AV te Alphen, de gevraagde ontheffing **te verlenen**, op grond van artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming, van de bepalingen als bedoeld in:
  - artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wet natuurbescherming, voor de:
    - **gewone dwergvleermuis** (*Pipistrellus pipistrellus*);voor de periode tot en met 1 februari 2028;
- II. dat de beschrijving van de activiteiten in de aanvraag, voor zover deze betrekking heeft op de soorten als bedoeld onder I, deel uitmaken van deze ontheffing;
- III. aan deze ontheffing voorschriften te verbinden die zijn opgenomen onder onderdeel 'voorschriften', en ook dat de volgende delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van de deze ontheffing:
  - Natuurtoets Raadhuisplein 1, Rijen ABG Gemeenten (NatuurInclusief, rapportagenummer: NIRP20190118, datum: 12 juni 2019), hierna: quickscan flora en fauna
  - Ecologisch onderzoek Raadhuisplein 1, Rijen ABG Gemeenten (NatuurInclusief, rapportagenummer: NIRP20200146, datum: 9 september 2020), hierna: nader vleermuisonderzoek
  - Activiteitenplan Raadhuisplein 1, Rijen ABG Gemeente (NatuurInclusief, rapportagenummer: NIRP20220142, datum: 12 september 2022), hierna: activiteitenplan isoleren Raadhuisplein 1 Gilze
  - Bijlage 1: overzichtstekening van de planlocatie
  - Bijlage 2: locatie(s) van de mitigerende maatregelen
  - Bijlage 3: meldingsformulier start werkzaamheden (zie voorschrift 1)

Rechtsmiddelen

Bezwaar

Is dit besluit aan u gericht en bent u het er niet mee eens, dan kunt u een bezwaarschrift indienen. Is het besluit niet rechtstreeks aan u gericht en bent u het er niet mee eens, dan kunt u alleen een bezwaarschrift indienen als het besluit directe gevolgen voor u heeft. Verstuur uw bezwaarschrift binnen 6 weken na de verzenddatum van het besluit.

U kunt uw bezwaarschrift op 2 manieren indienen:

- **Digitaal.** Op www.brabant.nl/bezwaar vindt u de link 'Bezwaar indienen'. U heeft hiervoor een digitale handtekening (DigiD of eHerkenning) nodig.
- **Per post.** Stuur uw bezwaarschrift naar:
Het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
Secretariaat van de hoor- en adviescommissie
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch

In het bezwaarschrift zet u:

- uw naam en adres;
- de datum, het kenmerk en een omschrijving van het besluit waarmee u het niet eens bent;
- de reden waarom u het niet eens bent met ons besluit;
- de datum van uw bezwaarschrift en uw handtekening;
- maakt u namens iemand anders bezwaar? Stuur dan een machtiging mee.

Voeg ook een kopie toe van het besluit waarmee u het niet eens bent. Op deze manier kunnen wij uw bezwaarschrift beter in behandeling nemen.

Kunt u ons ook uw telefoonnummer en e-mailadres geven? Zo kunnen wij samen met u de beste aanpak van de behandeling van uw bezwaar bespreken.

U kunt het secretariaat van de hoor- en adviescommissie bereiken via telefoonnummer (073) 680 83 04, faxnummer (073) 680 76 80 en e-mailadres bezwaar@brabant.nl.

Aan het indienen van een bezwaar zijn geen kosten verbonden.

Voorlopige voorziening

Als u een bezwaarschrift indient, dan heeft dit geen schorsende werking. Dat betekent dat het besluit geldt zolang uw bezwaarschrift in behandeling is. Het kan zijn dat u dit niet wilt. Bijvoorbeeld omdat het besluit onherstelbare gevolgen voor u heeft. U kunt gelijktijdig met of na het indienen van een bezwaarschrift een verzoek om een voorlopige voorziening vragen bij de Rechtbank Oost-Brabant, sector Bestuursrecht, Postbus 90125, 5200 MA 's-Hertogenbosch.

Er zijn kosten verbonden aan het vragen om een voorlopige voorziening (griffierecht).

U kunt ook digitaal verzoeken om een voorlopige voorziening. Zie daarvoor: rechtspraak.nl/bestuursrecht.

INHOUDSOPGAVE

BESLUIT	2
VOORSCHRIFTEN.....	5
PROCEDURELE OVERWEGINGEN.....	7
INHOUDELIJKE OVERWEGINGEN.....	8
1.Wettelijk kader - Wet natuurbescherming	8
1.1 <i>Beschermingsregimes</i>	8
1.2 <i>Interim omgevingsverordening Noord-Brabant</i>	8
2.Toetsing effecten ruimtelijke ingreep	9
2.1 <i>Aangevraagde activiteiten</i>	9
2.2 <i>Onderzoek soorten</i>	9
2.3 <i>Mogelijke effecten op beschermde soorten</i>	9
2.4 <i>Alternatievenafweging</i>	9
2.5 <i>Belang van de aanvraag</i>	10
2.6 <i>Mitigerende maatregelen en staat van instandhouding</i>	10
3.Conclusie	14
BIJLAGE 1. OVERZICHTSTEKENING VAN DE PLANLOCATIE.....	15
BIJLAGE 2. MELDINGSFORMULIER START HANDELINGEN BESCHERMDE SOORTEN.....	16

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

1. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden aanvangen bekend is, doch uiterlijk 2 weken voor aanvang van de activiteiten, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar ons op te sturen. Met werkzaamheden en/of activiteiten worden alle handelingen bedoeld die invloed hebben op de beschermde soorten, zoals ongeschikt maken van de verblijfplaatsen.
2. De ontheffinghouder dient onmiddellijk contact met ons op te nemen via info@odbn.nl indien bij het uitvoeren van de activiteiten andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen, of andere handelingen als bedoeld in onderdeel I en II van het besluit noodzakelijk zijn.
3. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van de aan deze ontheffing verbonden voorschriften.
4. Deze genoemde (rechts-)personen dienen op de hoogte te zijn van de inhoud en het doel van deze ontheffing en de daaraan verbonden voorschriften, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (digitaal) afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op eerste verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouder of opsporingsambtenaar.
6. De ontheffinghouder dient, met inachtneming van de hier genoemde voorschriften, de mitigerende maatregelen uit te voeren zoals beschreven in de aanvraag en het activiteitenplan (hoofdstuk 5.2).
7. De activiteiten en hier genoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige¹ op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.
8. Alle handelingen en bevindingen dienen door de ecooloog te worden bijgehouden in een logboek. Met handelingen worden alle handelingen bedoeld die invloed hebben op de beschermde soorten, zoals ongeschikt maken en het plaatsen van de tijdelijke en permanente voorzieningen. Ook dienen er duidelijke foto's van de werkzaamheden en de geplaatste voorzieningen te worden opgenomen in het logboek. Dit logboek dient op verzoek van een toezichthouder direct te worden overhandigd.
9. Het ecologisch werkprotocol dient ter informatie aan ons te worden toegezonden, uiterlijk twee weken voor de start van de werkzaamheden, via info@odbn.nl, onder vermelding van het zaaknummer.

Specifieke voorschriften

Gewenningsperiode:

- De oorspronkelijke winterverblijfplaats mag pas ongeschikt gemaakt worden nadat een voldoende lange gewenningsperiode, van ten minste drie maanden in de actieve periode, is doorlopen. Concreet betekent dit dat vervangende winterverblijfplaatsen voor 15 april aanwezig moeten zijn, zodat de oorspronkelijke winterverblijfplaats in de periode tussen 15 juli en voor 1 augustus ongeschikt gemaakt kan worden. Wanneer de vervangende winterverblijfplaats na 15 april gerealiseerd zijn, geldt er een gewenningsperiode van 1 zwermseizoen en de aansluitende winterperiode. In dit geval mag de oorspronkelijke

---

¹ Wat wij hieronder verstaan staat in de toelichting op het aanvraagformulier: [Beschermde dieren en planten - Provincie Noord-Brabant](#)

winterverblijfplaats op zijn vroegst op 1 april het volgende jaar ongeschikt gemaakt worden. Dit voorschrift wordt opgelegd om de vleermuizen de kans te geven hun alternatieve verblijf te verkennen.

Externe kasten:

- De externe vleermuiskasten dienen buiten de invloedsferen van de werkzaamheden te worden geplaatst. Tevens mogen er geen steigers voor de kasten geplaatst worden. Dit voorschrift is niet van toepassing wanneer de verblijfplaats in de toren tijdig voorafgaand aan het ongeschikt maken van het pand is gerealiseerd. Met tijdig wordt de gewenningsperiode van de zomer- en paarverblijfplaatsen genoemd zoals weergegeven in het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis.

Ongeschikt maken:

- Er mag pas ongeschikt gemaakt worden nadat de gewenningsperiode van de zomer- en paarverblijfplaatsen voor de alternatieve voorzieningen is afgerond.
- Er mag niet ongeschikt gemaakt worden in de periode 1 augustus – 15 april. Tevens mag er niet in de kwetsbare winterperiode ongeschikt gemaakt worden.
- Op het moment van ongeschikt maken en de 3 daaropvolgende nachten moeten de weersomstandigheden tijdens de eerste 2 uur na zonsondergang overeenkomen met de eisen die het vleermuisprotocol stelt voor de weersomstandigheden tijdens het onderzoek doen naar zomerverblijfplaatsen.
- Wanneer een opening direct permanent wordt afgesloten, dient gecontroleerd te worden dat vleermuizen via een exclusion voorziening de verblijfplaats kunnen verlaten. Wanneer dit niet zeker is, dient de opening te worden afgesloten middels een exclusion voorziening. In het ecologisch werkprotocol moet worden vastgelegd op welke wijze gecontroleerd wordt of een verblijfplaats ook via een andere uitvliegopening te verlaten is.

Controle ronde:

- Tussen het ongeschikt maken en de controleronde dienen ten minste 3 dagen te zitten, zodat de vleermuizen de tijd hebben de verblijfplaats te verlaten.
- De controleronde dient plaats te vinden conform de eisen die het geldende vleermuisprotocol stelt aan het onderzoek naar zomerverblijfplaatsen. Concreet gaat het om de start- en eindtijd, onderzoeksperiode, minimale temperatuur en maximale windkracht.
- Tijdens de gehele controleronde moet het droog zijn.
- De vleermuizen mogen na de controleronde geen toegangsmogelijkheden meer hebben tot de bebouwing.
- Er kan pas gestart worden met de renovatiewerkzaamheden na de expliciete toestemming van de ecooloog.

Monitoring:

- De monitoringsgegevens dienen gedeeld te worden met de ODBN, via info@odbn.nl, onder vermelding van het zaaknummer.

PROCEDURELE OVERWEGINGEN

Aanvraag

Op 14 september 2022 hebben wij van de ABG-organisatie een aanvraag voor een ontheffing ingevolge artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) ontvangen.

Een uitgebreide projectomschrijving is opgenomen in de aanvraag en het activiteitenplan. De aanvraag is geregistreerd onder nummer Z/182658.

Gedragscode

Er wordt geen gebruik gemaakt van een gedragscode.

Bevoegd gezag

Omdat de activiteit wordt verricht in de provincie Noord-Brabant zijn Gedeputeerde Staten (verder: GS) op grond van artikel 1.3 van de Wnb bevoegd om op de aanvraag te beslissen. Als dit aan de orde is betrekken wij tevens de gevolgen van de activiteit voor de soorten buiten onze provinciegrens bij ons besluit.

Reguliere voorbereidingsprocedure

In deze procedure wordt de reguliere voorbereidingsprocedure overeenkomstig het bepaalde in hoofdstuk 4 van de Algemene wet bestuursrecht toegepast.

Ontvankelijkheid

Voor de aspecten van de aanvraag waarvoor een ontheffing vanuit de Wnb is vereist hebben wij beoordeeld of de aanvraag volledig is en voldoende gegevens bevat. Wij zijn van oordeel dat de aanvraag voldoende informatie bevat voor een goede beoordeling van die aspecten waarvoor een ontheffing is gevraagd.

Overige regelgeving

Bij de beoordeling van deze aanvraag zijn andere aspecten dan gerelateerd aan soortenbescherming op grond van de Wnb en de daarbij behorende regelgeving niet betrokken. Een toestemming op basis van andere wet- en regelgeving kan daarom aan de orde zijn, onder andere voor ruimtelijke ordening of bouwen.

INHOUDELIJKE OVERWEGINGEN

1. Wettelijk kader - Wet natuurbescherming

1.1 Beschermingsregimes

Op basis van de Wet natuurbescherming zijn er drie beschermingsregimes. Het eerste regime geldt voor vogels op grond van de Vogelrichtlijn. Artikelen 3.1, 3.2 en 3.4 van de Wnb hebben betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor vogelsoorten, waarvoor GS ontheffing kunnen verlenen. Artikelen 3.3 en 3.4 geven de voorwaarden voor het kunnen verlenen van de ontheffing.

Het tweede beschermingsregime geldt voor planten en dieren op basis van de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn. Artikelen 3.5 en 3.6 van de Wnb hebben betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten, waarvoor GS ontheffing kunnen verlenen. De artikelen 3.8 en 3.9 geven de voorwaarden voor het kunnen verlenen van een ontheffing.

Het derde regime beschrijft de bepalingen voor andere (nationaal beschermde) soorten. Artikel 3.10 van de Wnb heeft betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten en geeft de voorwaarden waaronder GS ontheffing kunnen verlenen.

Voor alle soorten geldt in alle gevallen de algemene zorgplicht (artikel 1.11 van de Wnb). Het gaat dan zowel om beschermd als onbeschermd dier- en plantensoorten. De zorgplicht geldt ongeacht of er een vrijstelling geldt of een ontheffing is verleend. Hierin wordt bepaald dat eenieder zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, schade aan deze soorten dient te voorkomen.

In artikel 5.4 van de Wnb zijn gronden opgenomen waarop een verleende ontheffing kan worden ingetrokken of gewijzigd. De ontheffing kan in elk geval worden ingetrokken als blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.

1.2 Interim omgevingsverordening Noord-Brabant

Provinciale Staten hebben ten aanzien van soortbescherming aanvullende kaders vastgesteld. Deze zijn neergelegd in paragraaf 2.6.1 van de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant. Voor bepaalde soorten en handelingen zijn vrijstellingen opgenomen.

2. Toetsing effecten ruimtelijke ingreep

2.1 Aangevraagde activiteiten

De aangevraagde activiteiten betreffen het na-isoleren van twee gebouwen. Een uitgebreide omschrijving van de activiteiten is opgenomen in de aanvraag.

2.2 Onderzoek soorten

Het uitgevoerde onderzoek naar beschermde soorten is beschreven in de bij aanvraag gevoegde rapportage nader vleermuisonderzoek in hoofdstuk 3.

Als vooronderzoek heeft een quickscan naar beschermde soorten plaatsgevonden. Het nader onderzoek naar vleermuizen heeft plaatsgevonden in 2019 en 2020, waarbij niet geheel conform het vleermuisprotocol 2017 van het Netwerk Groene Bureau gewerkt kon worden. Het tweede bezoek naar de aanwezigheid van massawinterverblijfplaatsen is uitgevoerd op 16 september. Het protocol geeft aan dat dit onderzoek voor 10 september dient plaats te vinden. Tevens heeft het bezoek geduurd van 21:15 tot 23:45, en niet van 0:00 tot 02:00. Het tweede onderzoek stond oorspronkelijk wel in de juiste periode gepland, maar kon niet worden uitgevoerd vanwege te slechte weerscondities. Deze afwijking van het protocol is akkoord, omdat de functie massawinterverblijfplaats al was vastgesteld tijdens het bezoek op 18 augustus. Tevens zijn er op 16 september ook zwermende dieren aangetroffen.

2.3 Mogelijke effecten op beschermde soorten

Op de initiatieflocatie zijn 2 zomerverblijfplaatsen, 1 paarverblijfplaats en 1 massawinterverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aangetroffen. De zomerverblijfplaatsen werden door respectievelijk 1 en 32 individuen gebruikt. Verder zijn bij het nazomer zwermen 2 tot 8 individuen waargenomen die meerdere locaties aan het noordelijke gebouw aanvlogen.

De aanvrager geeft aan dat door het uitvoeren van de activiteiten:

- 2 zomerverblijfplaatsen van de soort gewone dwergvleermuis;
- 1 paarverblijfplaats van de soort gewone dwergvleermuis;
- 1 massawinterverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis;

worden vernield en vleermuizen worden verstoord.

Dit is een overtreding van de bepalingen zoals bedoeld in artikel 3.5, tweede vierde lid, van de Wnb.

2.4 Alternatievenafweging

De voorgenomen maatregelen zijn locatie-specifiek. Het gaat namelijk om de isolatie van een bestaand gebouw.

Het behouden van exact dezelfde verblijfplaatsen met dezelfde klimatologische omstandigheden is onmogelijk vanwege de noodzaak om alle muren te isoleren. Hierdoor verdwijnen de huidige verblijfplaatsen van de vleermuizen. Door echter meteen permanente voorzieningen te plaatsen met een doordacht ontwerp dat de ecologische waarde van de vleermuizen centraal stelt, wordt gekozen voor de beste inrichting met maximale kans op gebruik door de vleermuizen.

Het isoleren van de spouwmuur op welke manier dan ook, heeft invloed op het microklimaat binnen de muur. Elke andere manier van isoleren zorgt ook voor verstoring van dit klimaat. Daarom is het niet zinvol om alternatieve isolatiemethoden te overwegen. Het is dus onmogelijk om de spouwmuur op een wijze te isoleren waarbij we zeker weten dat de verblijfplaatsen behouden kunnen worden.

In de planning van de werkzaamheden is rekening gehouden met de gewenningsperiode voor alternatieve verblijfplaatsen en de kwetsbare perioden van de gewone dwergvleermuis.

Gezien het bovenstaande is ons gebleken dat er geen redelijke alternatieven mogelijk zijn, die zouden leiden tot een kwalitatief gelijkwaardig resultaat. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

2.5 Belang van de aanvraag

De ontheffing is gevraagd op grond van het belang, 'belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' zoals genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onder b, van de Wnb.

Door het isoleren van de spouwmuren wordt de energieprestatie van het gemeentehuis verbeterd en is minder gas nodig om het pand te verwarmen. Hierdoor wordt de uitstoot van CO₂ lager. Op deze manier draagt de gemeente bij aan de verduurzamingsopgave die nodig is om de opwarming van de aarde tegen te gaan.

Gelet op de naar voren gebrachte omstandigheden zijn wij van oordeel dat het belang voldoende onderbouwd is om de ontheffing te kunnen verlenen.

2.6 Mitigerende maatregelen en staat van instandhouding

In het activiteitenplan (hoofdstuk 5.2) is beschreven welke maatregelen worden genomen om de effecten voor de gewone dwergvleermuis zoveel mogelijk te voorkomen. In grote lijnen gaat het om de volgende maatregelen:

Maatregelen ter voorkoming van doden en verwonden:

- *Werken buiten meest kwetsbare periode:* Bij de planning voor deze werkzaamheden wordt rekening gehouden met de gewenningsperiode van de nieuwe verblijfplaatsen. Zolang aan de gewenningsperiode gehouden wordt kan er ongeschikt gemaakt worden tussen 1 april en 1 november conform het kennisdocument gewone dwergvleermuis. De werkzaamheden met betrekking tot het beschadigen en vernielen van verblijfplaatsen worden in de periode 15 augustus t/m 15 oktober uitgevoerd. Door meteorologische omstandigheden kan deze periode korter of langer zijn, daarmee is deze periode een indicatie waarin de werkzaamheden uitgevoerd worden.
- *Ongeschikt maken verblijfplaatsen:* Voor de open stootvoegen worden exclusion flaps gebruikt, deze zorgen ervoor dat er wel vleermuizen enkel nog het gebouw uit kunnen. Niet op elke stootvoeg komt een exclusion flap een deel zal met houten pluggen dicht gezet worden. De exclusion flaps zullen op gepaste afstand van elkaar geplaatst worden waarbij er niet meer dan 5 meter tussen twee exclusion flaps zit. Vervolgens wordt een ochtend of avondcontrole uitgevoerd om zeker te zijn dat de verblijfplaatsen niet meer in gebruik zijn. Afhankelijk van de weersomstandigheden wordt door een vleermuisdeskundige bepaald of een avond of ochtendronde wordt uitgevoerd. Indien alsnog vleermuisverblijfplaatsen worden aangetroffen worden aanvullende maatregelen getroffen om het pand verder ongeschikt te maken en wordt er weer een ochtend of avondcontrole uitgevoerd Als er dan geen verblijfplaatsen worden aangetroffen kan worden gestart met de werkzaamheden;
- *Ongeschikt maken zonder exclusion flaps:* Bij de invliegopening langs het kozijn is het gebruik van exclusion flaps niet mogelijk. Daarnaast is het creëren van tocht in de spouwmuur geen mogelijkheid omdat het pand in gebruik blijft en een monumentale status heeft waardoor het openbreken van de muren niet toegestaan is. Omdat de invliegopening voor het massawinterverblijf langs het kozijn toegang biedt tot de spouwmuur staat dit dus ook in

verbinding met de open stootvoegen in de muur. Hierdoor is het te verantwoorden dat alle openingen langs de kozijnen en zo nodig de dakrand van het pand worden afgedicht met niet-plakkend en niet-expanderend materiaal (dus geen pur gebruiken). Wanneer deze afgesloten zijn hebben de vleermuizen ruimte en mogelijkheid om de spouwmuur te verlaten via de stootvoegen en vanwege de geplaatste exclusion flaps kunnen ze er dan niet meer terug in.

- *Controlerende*: Nadat de gebouwen ongeschikt zijn gemaakt krijgen de vleermuizen drie nachten de kans om de desbetreffende verblijfplaats te verlaten. Dit zijn drie nachten waarbij de minimumtemperatuur met zonsondergang 13 graden is en maximaal 4 Bft. (minimum zomer-, massawinter- en paarverblijfplaats temperatuur voor de gewone dwergvleermuis zoals beschreven in het Vleermuisprotocol 2021). Na deze drie nachten is het zeker dat de aanwezige dieren zijn uitgevlogen. Vervolgens voeren deskundigen op het gebied van vleermuizen een ochtend- of avondronde uit gedurende voor vleermuis gunstige weersomstandigheden. Afhankelijk van de weersomstandigheden wordt door de begeleidende ecoloog bepaald of een avond- of ochtendronde wordt uitgevoerd. Indien alsnog vleermuisverblijfplaatsen aangetroffen worden, treft men aanvullende maatregelen om de gebouwen verder ongeschikt te maken. Opnieuw na drie nachten wordt er dan een ochtend- of avondcontrole uitgevoerd. Indien geen verblijfplaatsen worden aangetroffen, kunnen de gebouwen vleermuisvrij verklaard worden en kan gestart worden met de werkzaamheden.
- *Vermijden lichtverstoring*: Werkzaamheden worden uitgevoerd tussen zonsopkomst en zonsondergang zodat er in de avond geen extra kunstmatig licht gebruikt hoeft te worden. In overleg met een deskundige op het gebied van vleermuizen kan met uitzondering gewerkt worden als het donker is.
- *Inschakelen vleermuisdeskundige*: Een vleermuisdeskundige wordt ingeschakeld om de best passende methode te bepalen, uit te voeren en te controleren. De vleermuisdeskundige is tevens beschikbaar op oproepbasis.
- *Opstellen ecologisch werkprotocol*: Er wordt een ecologisch werkprotocol opgesteld waarin alle maatregelen worden omschreven. Dit protocol is op locatie aanwezig.

Maatregelen voor het creëren van nieuwe verblijfplaatsen:

- In de directe omgeving van het plangebied worden 12 vleermuiskasten opgehangen als vervanging van de huidige verblijfplaats. Omdat de gevel van het pand intact blijft tijdens de werkzaamheden worden de kastendirect aan de gevel geplaatst. Er worden drie typen kasten opgehangen om een zo groot mogelijke variatie aan te bieden. Op elke windrichting van het pand wordt een kast gehangen, daarnaast wordt ervoor gezorgd dat de kasten zo dicht mogelijk bij de huidige verblijfplaatsen worden gehangen.
- Er staat een klokkentoren op ongeveer 20 meter afstand van de huidige winterverblijfplaats. Deze toren verbindt het oude en nieuwe deel van het gemeentehuis en heeft dikke muren van meer dan 50 cm massief baksteen. De bovenste helft van de toren, die momenteel leegstaat en alleen dient als toegang tot het carillon in de top, wordt benut als winterverblijfplaats, maar kan tevens dienst doen als permanente zomer- en paarverblijfplaats. Op de onderste twee verdiepingen van het bovenste deel van de toren worden twee aparte op maat gemaakte verblijfplaatsen gecreëerd. Binnenin de toren wordt een houtbetonnen constructie met een dubbele laag gebouwd, volledig afgesloten van de toegang, zodat de vleermuizen niet verder de toren in kunnen. Elke verblijfplaats krijgt één toegang, met de onderste op het westen en de verblijfplaats in de verdieping daarboven op het zuiden. De locaties van de ramen in de muren worden gebruikt voor de toegang tot de verblijfplaatsen. De ramen en kozijnen worden verwijderd en vervangen door constructies van hydrothermisch verduurzaamd hout, die dienen als toegang tot de ingebouwde verblijfplaatsen. De ingang is vrij van obstakels en gemakkelijk vindbaar voor de vleermuizen.

Binnen in het verblijf zijn meerdere microklimaten aanwezig en is er rekening gehouden met alle ecologische kernwaarden van de soort. Door de dikke massieve muren van de toren heerst er binnen in de toren al jaarrond een stabiele temperatuur. Daarnaast worden de verblijfplaatsen gemaakt van houtbeton, dat een sterke isolatiewaarde heeft. Deze combinatie

zorgt ervoor dat het massawinterverblijf gedurende de winter vorstvrij zal blijven. Doordat er per verblijfplaats één toegang gemaakt wordt en de rest van de verblijfplaats afgesloten is, kan er geen tocht ontstaan. De dubbele laag in de verblijfplaats zorgt voor variatie in het microklimaat in de constructie. Daarnaast is het zo ontworpen dat delen van de verblijfplaats over verschillende plekken in het gebouw lopen. Er wordt een deel tegen het plafond gezet, een deel tegen de westelijke muur en een deel tegen de zuidelijke muur..

Monitoring

- De verblijfplaats in de toren zal gemonitord worden. Er wordt gemonitord middels loggers en onderzoek in de zwermperiode. De loggers worden geplaatst voor de verzameling van klimatologische data in de verblijven. Deze worden één keer per jaar afgelezen waarbij ook direct de batterij vervangen wordt. Door de verwijderbare onderzijde van de verblijfplaats te openen kan dan ook direct op sporen en aanwezigheid van vleermuizen gecontroleerd worden. Er worden minstens 6 loggers per verblijf (totaal van 12) geplaatst zodat er een compleet beeld van de microklimaten getoond kan worden. Het onderzoek ziet er als volgt uit: per twee jaar worden tijdens de zwermperiode 1 augustus – 10 september twee veldbezoeken uitgevoerd met 10 dagen ertussen uitvoeren om middernacht zwermen waar te nemen. Vanwege de hoge invliegopeningen zullen deze bezoeken met behulp van een warmtebeeldcamera uitgevoerd worden. Dit onderzoek vindt plaats conform vleermuisprotocol 2021 van het Netwerk Groene Bureaus. Elke 2 jaar wordt, uiterlijk in januari van dat jaar, een monitoringsrapport opgeleverd aan de Provincie met daarin de data van de loggers van 2 jaar en de gegevens van de veldbezoeken van 1 jaar.

De locaties van de voorzieningen zijn weergegeven in bijlage 2.

De voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. Wij nemen ter borging van deze maatregelen extra voorschriften op. Het betreft de volgende aanvullende mitigerende maatregelen:

Gewenningsperiode:

- De oorspronkelijke winterverblijfplaats mag pas ongeschikt gemaakt worden nadat een voldoende lange gewenningsperiode, van ten minste drie maanden in de actieve periode, is doorlopen. Concreet betekent dit dat vervangende winterverblijfplaatsen voor 15 april aanwezig moeten zijn, zodat de oorspronkelijke winterverblijfplaats in de periode tussen 15 juli en voor 1 augustus ongeschikt gemaakt kan worden. Wanneer de vervangende winterverblijfplaats na 15 april gerealiseerd zijn, geldt er een gewenningsperiode van 1 zwermseizoen en de aansluitende winterperiode. In dit geval mag de oorspronkelijke winterverblijfplaats op zijn vroegst op 1 april het volgende jaar ongeschikt gemaakt worden. Dit voorschrift wordt opgelegd om de vleermuizen de kans te geven hun alternatieve verblijf te verkennen.

Externe kasten:

- De externe vleermuiskasten dienen buiten de invloedsferen van de werkzaamheden te worden geplaatst. Tevens mogen er geen steigers voor de kasten geplaatst worden. Dit voorschrift is niet van toepassing wanneer de verblijfplaats in de toren tijdig voorafgaand aan het ongeschikt maken van het pand is gerealiseerd. Met tijdig wordt de gewenningsperiode van de zomer- en paarverblijfplaatsen genoemd zoals weergegeven in het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis.

Ongeschikt maken:

- Er mag pas ongeschikt gemaakt worden nadat de gewenningsperiode van de zomer- en paarverblijfplaatsen voor de alternatieve voorzieningen is afgerond. Dit voorschrift wordt opgelegd omdat onduidelijk is of de permanente voorzieningen een voldoende lange gewenningsperiode kennen.
- Er mag niet ongeschikt gemaakt worden in de periode 1 augustus – 15 april. Dit voorschrift wordt opgelegd, omdat er niet ongeschikt gemaakt mag worden tijdens/na de zwermperiode. Wanneer de vleermuizen tijdens het zwermen zien dat de verblijfplaats geschikt is, maar in de winter is het ongeschikt, dan heeft dit negatieve effecten op de vleermuis. Tevens mag er niet in de kwetsbare winterperiode ongeschikt gemaakt worden.
- *Op* het moment van ongeschikt maken en de 3 daaropvolgende nachten moeten de weersomstandigheden tijdens de eerste 2 uur na zonsondergang overeenkomen met de eisen die het vleermuisprotocol stelt voor de weersomstandigheden tijdens het onderzoek naar zomerverblijfplaatsen. Dit voorschrift wordt opgenomen om te borgen dat de vleermuizen daadwerkelijk zullen uitvliegen na het ongeschikt maken en om te borgen dat ze onder gunstige weersomstandigheden een andere verblijfplaats kunnen zoeken.
- Wanneer een opening direct permanent wordt afgesloten, dient gecontroleerd te worden dat vleermuizen via een exclusion voorziening de verblijfplaats kunnen verlaten. Wanneer dit niet zeker is, dient de opening te worden afgesloten middels een exclusion voorziening. In het ecologisch werkprotocol moet worden vastgelegd op welke wijze gecontroleerd wordt of een verblijfplaats ook via een andere uitvliegopening te verlaten is. Dit voorschrift wordt opgenomen om te borgen dat de vleermuizen hun verblijfplaats altijd kunnen verlaten via een exclusion voorziening nadat de verblijfplaatsen ontoegankelijk zijn gemaakt.

Controle ronde:

- Tussen het ongeschikt maken en de controleronde dienen ten minste 3 dagen te zitten, zodat de vleermuizen de tijd hebben de verblijfplaats te verlaten.
- De controleronde dient plaats te vinden conform de eisen die het geldende vleermuisprotocol stelt aan het onderzoek naar zomerverblijfplaatsen. Concreet gaat het om de start- en eindtijd, onderzoeksperiode, minimale temperatuur en maximale windkracht.
- Tijdens de gehele controleronde moet het droog zijn.
- De vleermuizen mogen na de controleronde geen toegangsmogelijkheden meer hebben tot de bebouwing.
- Er kan pas gestart worden met de renovatiewerkzaamheden na de expliciete toestemming van de ecooloog.

De bovenstaande voorschriften over de controleronde worden opgelegd om te voorkomen dat het gebouw onterecht vleermuisvrij wordt verklaard en dat er nog vleermuizen aanwezig zijn in het plangebied ten tijde van de werkzaamheden

Monitoring:

- De monitoringsgegevens dienen gedeeld te worden met de ODBN, via info@odbn.nl, onder vermelding van het zaaknummer.

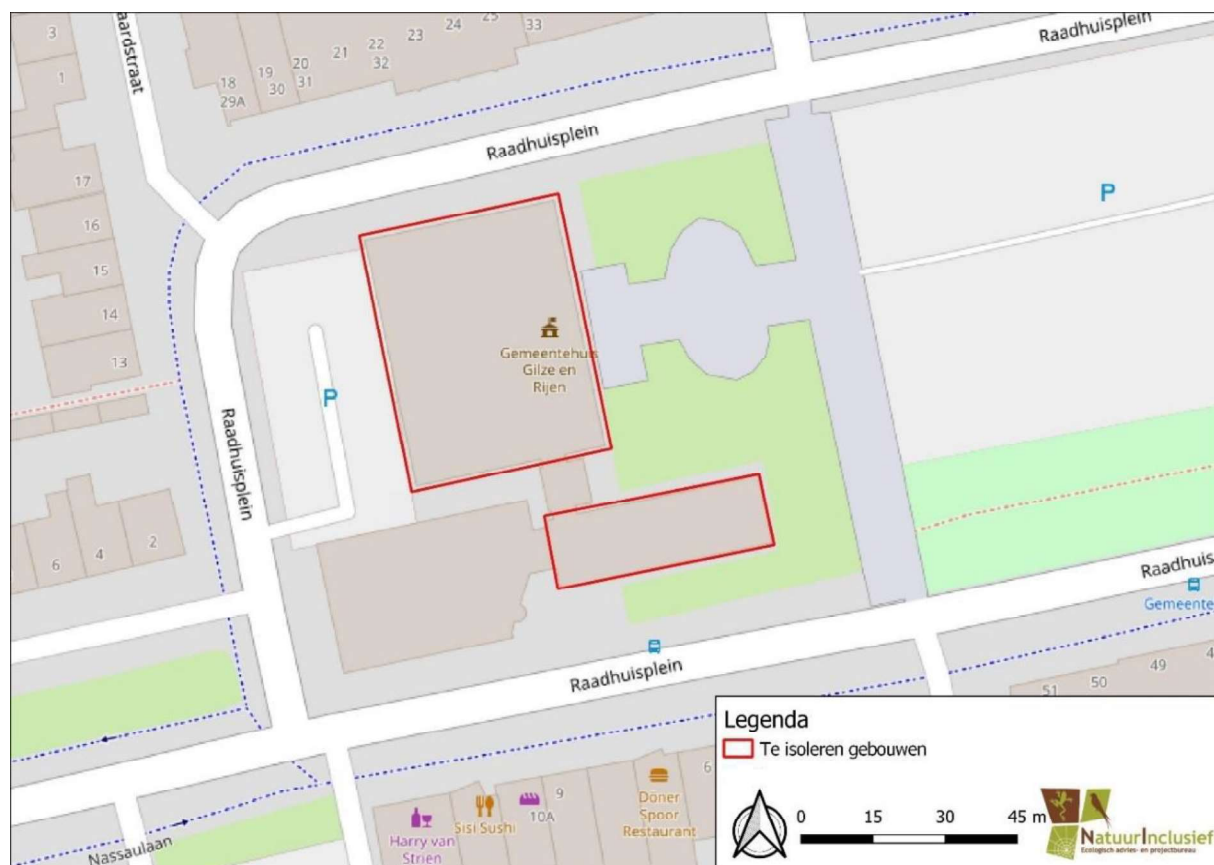
Door het nemen van mitigerende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden komt de gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis niet in het geding door het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden.

3. Conclusie

Gelet op het voorgaande verlenen wij gevraagde ontheffing. De ontheffing wordt slechts voor de in het besluit genoemde soorten en beschreven activiteiten verleend. Deze ontheffing geldt alleen voor de activiteiten die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.

Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden.

BIJLAGE 1. OVERZICHTSTEKENING VAN DE PLANLOCATIE

Figuur 1. Locatie Raadhuisplein 1. De activiteiten vinden plaats binnen het omliggende gebied.

BIJLAGE 2. MELDINGSFORMULIER START HANDELINGEN BESCHERMDE SOORTEN**Meldingsformulier start handelingen ten aanzien van beschermde soorten**

Ontheffing Wet natuurbescherming, onderdeel beschermde soorten

Gegevens

Aanvraagnummer Z/182658

Naam initiatief Isolatie gemeentehuis, Raadhuisplein 1, 5121 JX te Rijen

Ontheffingsperiode voor de periode tot en met 1 februari 2028

Ontheffinghouder ABG-organisatie

Naam aanvrager

Adres

PC-Woonplaats

Gegevens**werkzaamheden:**Contactpersoon uitvoering .....
werkzaamheden

Telefoonnummer (vast) .....

Telefoonnummer (mobiel) .....

Ecoloog betrokken bij .....
uitvoering

Locatie(s) werkzaamheden .....

Datum gereedkomen .....
compensatiemaatregelenDatum start .....
werkzaamhedenOverzicht planning .....
werkzaamheden

Dit formulier dient zodra de aanvang van de handelingen met betrekking tot beschermde soorten bekend is, doch uiterlijk 2 weken van tevoren, te worden ingediend bij de Omgevingsdienst Brabant Noord

RetouradresOmgevingsdienst Brabant Noord
Email: info@odbn.nl

KENNISGEVING WET NATUURBESCHERMING, ABG-organisatie, Raadhuisplein 1, 5121 JX te Rijen, Z/182658

Beschikking

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant maken bekend dat zij op 3 oktober 2023 een ontheffing ingevolge artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming hebben **verleend** (kenmerk: Z/182658-337552) aan ABG-organisatie, Willibrordplein 1, 5131 AV te Alphen, voor het isoleren van het gemeentehuis aan het Raadhuisplein 1, 5121 JX te Rijen, in de gemeente Gilze en Rijen. De ontheffing is geldig voor de periode tot en met 1 februari 2028.

De aanvraag, het besluit en de bijbehorende stukken liggen vanaf 5 oktober 2023 tot en met 15 november 2023 **6 weken ter inzage** bij de Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN), telefoonnummer (088) 743 00 00. Voor inzage in de bijbehorende stukken dient een afspraak gemaakt te worden. Het besluit is digitaal op te vragen via e-mail info@odbn.nl of te vinden op de website www.officielebekendmakingen.nl.

Bezwaar

Is dit besluit aan u gericht en bent u het er niet mee eens, dan kunt u een bezwaarschrift indienen. Is het besluit niet rechtstreeks aan u gericht en bent u het er niet mee eens, dan kunt u alleen een bezwaarschrift indienen als het besluit directe gevolgen voor u heeft. Verstuur uw bezwaarschrift binnen 6 weken na de verzenddatum van het besluit.

U kunt uw bezwaarschrift op 2 manieren indienen:

- **Digitaal.** Op www.brabant.nl/bezwaar vindt u de link 'Bezwaar indienen'. U heeft hiervoor een DigiD-inlogcode nodig.
- **Per post.** Stuur uw bezwaarschrift naar:
Het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
Secretariaat van de hoor- en adviescommissie
Postbus 90151
5200 MC te 'S-HERTOGENBOSCH

In het bezwaarschrift zet u:

- uw naam en adres;
- de datum, het kenmerk en een omschrijving van het besluit waarmee u het niet eens bent;
- de reden waarom u het niet eens bent met ons besluit;
- de datum van uw bezwaarschrift en uw handtekening;
- maakt u namens iemand anders bezwaar? Stuur dan een machtiging mee.

Voeg ook een kopie toe van het besluit waarmee u het niet eens bent. Op deze manier kunnen wij uw bezwaarschrift beter in behandeling nemen.

Kunt u ons ook uw telefoonnummer en e-mailadres geven? Zo kunnen wij samen met u de beste aanpak van de behandeling van uw bezwaar bespreken.

U kunt het secretariaat van de hoor- en adviescommissie bereiken via telefoonnummer (073) 680 83 04, faxnummer (073) 680 76 80 en e-mailadres bezwaar@brabant.nl.

Aan het indienen van een bezwaar zijn geen kosten verbonden.

Voorlopige voorziening

Als u een bezwaarschrift indient, dan heeft dit geen schorsende werking. Dat betekent dat het besluit geldt zolang uw bezwaarschrift in behandeling is. Het kan zijn dat u dit niet wilt. Bijvoorbeeld omdat het besluit onherstelbare gevolgen voor u heeft. U kunt gelijktijdig met of na het indienen van een bezwaarschrift een verzoek om een voorlopige voorziening vragen bij de Rechtbank Oost-Brabant, sector Bestuursrecht, Postbus 90125, 5200 MA 's-Hertogenbosch.

Er zijn kosten verbonden aan het vragen om een voorlopige voorziening (griffierecht).

Aan deze procedure is het kenmerk Z/182658 gekoppeld. Wij verzoeken u bij correspondentie dit kenmerk te vermelden.

's-Hertogenbosch, oktober 2023